

2023–2024

SIPOON OPISTON TOIMINTAKERTOMUS LUKUVUODELTA 2023–2024

SIPOON OPISTO Iso Kylätie 8, 04130 SIPOO

Sisällys

1. OPISTON TEHTÄVÄ JA ARVOT	2
2. OPISTON TYÖKAUSI.....	2
3. KURSSIT, KURSSIMAKSUT JA KURSSIPALAUTE	3
5. LUKUVUODEN 2023–2024 HANKKEET JA PAINOPISTEALUEET	4
5.1. OPISTON HANKKEET.....	4
5.2. OPISTON PAINOPISTEALUEET	6
6. OPETUSTILAT.....	7
7. YHTEISTYÖKUMPPANIT	7

1. OPISTON TEHTÄVÄ JA ARVOT

Sipoon opiston tehtävänä on toimia vapaan sivistystyön määritelmän mukaisesti: " Sipoon opiston tehtävänä on toimia vapaan sivistystyön määritelmän mukaisesti: Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. "Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus." ([Laki vapaasta sivistystyöstä 632/1998 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX ®](#))

Sipoon opiston tehtävänä on vastata alueellisiin ja paikallisiin sivistystarpeisiin. Se tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. Opetusta järjestämme iltaisin, viikonloppuisin ja yhä enenevässä määrin on kysyntää päivä- ja lyhytkursseille. Keskeisenä opiston kasvatustavoitteena on edistää opiskelijan omaehtoista oppimista, hyvinvointia ja elämänhallintaa. Koulutusta tuotamme asiakkaiden tarpeista lähtien. Pyrimme mukautumaan muuttuviin yhteiskunnallisiin tarpeisiin ja olemaan ajan hermolla mukana siten, että voidaan kesken lukuvuodenkin järjestää uutta opetusta, jos koossa on vähintään minimioppilasmäärä ryhmälle. Sipoon opisto toimii sipoolaisten aikuisten ja lasten opiskelu- ja kohtaamispaikkana ja se pyrkii edistämään erilaisuuden ja moniarvoisuuden ymmärtämistä sekä toisaalta arvostamaan perinteitä, että toisaalta luomaan uutta kulttuuria.

Sipoon opiston toimintaa ohjaavat arvot ovat tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, vastuu omasta opiskelusta, asiakaslähtöisyys, yksilön arvostaminen / kunnioittaminen ja monimuotoistuvassa yhteiskunnassa toimiminen. Sipoon opisto haluaa lisäksi olla rohkeasti ja joustavasti ennakkoluuloton edelläkävijä. Huomioimme kurssitarjonnassa kaksikielisen kunnan tarpeet ja tarjoamme kursseja sekä suomen että ruotsin kielellä ja myös kaksikielisinä.

2. OPISTON TYÖKAUSI

Syyslukukausi alkoi 11.9.2023 ja päättyi 3.12.2023, syysloma oli viikolla 42. Kevätlukukausi alkoi 15.1.2024, talviloma pidettiin viikolla 8 ja kevätlukukausi päättyi 14.4.2024. Lisälukukausi jatkui 30.6.2024 asti.

3. KURSSIT, KURSSIMAKSUT JA KURSSIPALAUTE

Kurssimaksut vaihtelivat kurssin tuntimäärän ja kustannusten mukaan. Lyhytkurssit, luennot ja erikoiskurssit sekä yksinopetuksen kurssit on hinnoiteltu harkinnan mukaan. Alennuksia opisto pystyi tarjoamaan työttömille ja työttömyyseläkkeellä oleville, senioreille (63 vuotta täyttäneille), maahanmuuttajataustaisille henkilöille sekä kehitysvammaisten kurssilaisille.

Lukuvuodelle 2023–2024 Sipoon opistossa oli suunniteltu opetusta yhteensä 11411 tuntia. Tästä 600 tuntia varattiin maahanmuuttajien kotoutumisajalla oleville opiskelijoille luku- ja kirjoitustaitokoulutukseen. Luku- ja kirjoitustaitokoulutukseen tulee rahoitus korotetusta valtionosuudesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö oli myöntänyt kalenterivuodelle 2023 valtionosuuksiin oikeutettuja tunteja Sipoon opistolle yhteensä 8779. Opintoryhmiä oli suunniteltu menneelle lukuvuodelle 545, niistä toteutui 442.

Aineryhmittäin suunnitellut ja toteutuneet opetustunnit jakautuvat seuraavasti:

	suunnitellut tunnit	toteutuneet tunnit
Historia, yhteiskunta ja talous	147	44
Terveystieteet	60	30
Musiikki	2758	2744
Kielet	1334	948
Tietotekniikka	149	88
Esittävä taide ja kirjallisuus	32	32
Kuvataiteet ja muotoilu	1603	1400
Käden taidot	1615	1475
Tanssi ja liikunta	3151	2838
Kotitalous, maa- ja metsätalous	146	99
Muu koulutus	415	137
	11411	9837

Sipoon opisto kerää säännöllisesti palautetta toiminnastaan ja opetuksen laadusta. Joulukuussa 2023 palautekyselyyn vastasi 1092 henkilöä, alla tulokset:

Kysymys	2022	2023
1. Kurssille osallistuminen vastasi odotuksiani	4,34	4,49
2. Saavutin omat tavoitteeni	4,14	4,16
3. Kurssin pituus ja ajankohta sopi aikatauluihini	4,28	4,26

4. Kurssin hinta-laatusuhde toteutui mielestäni	4,32	4,46
5. Opettaja valmistautui tehtäväänsä mielestäni	4,38	4,57
6. Opinto-ohjelman kurssikuvaus vastaisi sisältöä	4,33	4,4
7. Toimistosta saamani palvelu onnistui mielestäni	3,28	3,4

Saadun palautteen perusteella voidaan todeta, että opiston toiminta saa erittäin hyvää palautetta ja toimintaamme ja opetuksen laatuun ollaan tyytyväisiä. Kysyimme myös, mistä opiskelijat olivat saaneet tietää kursseista. Tähän vastaukseen pystyi valitsemaan useita vaihtoehtoja. Painettu opinto-ohjelma on edelleen vaikuttavin tapa kertoa opiston opetuksesta. Opiston omat verkkosivut ovat myös tärkeä viestintäkanava, muut viestintäkanavat kehittyvät vähitellen. Kysyimme lisäksi, oliko kurssille ilmoittautuminen helppoa, oliko kurssin maksaminen helppoa ja löytyikö kurssipaikka helposti. Olemme tehneet parannuksia näihin käytäntöihin ja saamme tuloksia syksyn ilmoittautumistilanteessa. Palautteen tulos ei kerro koko totuutta, sillä osa netti-ilmoittautuneista on vastannut siihen "en osaa sanoa", mikä vaikuttaa tuloksiin. Palvelumuotoilun keinoin kehitämme toimintaa niin, että olemme jatkossa vieläkin helpommin saavutettava ja lähestyttävä opisto.

4. OPETTAJAT JA MUU HENKILÖKUNTA

Opiston hallinnosta huolehtivat Hannu Ollikainen sekä opiston opistosihteerit Ulrika Martin, Asta Viitanen ja Terese Pousar. Joanna Kopra vastasi opiston viestinnästä ja markkinoinnista. Opiston päätoimiseen henkilöstöön kuuluivat liikunnanohjaaja Sari Sundbäck-Määttä ja kotoutumiskoulutuksesta vastaava Onerva Lähelmä. Pirjo Pentti toimii taito- ja taideaineiden suunnittelijaopettajana sekä vararehtorina. Ella Seppänen toimi lukukausien aikana opistoemäntänä ja hän teki myös opiston kursseista some-markkinointia. Suurin osa opetuksesta järjestettiin tuntiopettajien voimin. Lukuvuodelle 2023–2024 palkattiin noin 120 tuntiopettajaa. Opetushenkilöstön määrä saattaa vuoden mittaan vaihdella sen mukaan peruuntuuko kursseja tai perustetaanko uusia.

5. LUKUVUODEN 2023–2024 HANKKEET JA PAINOPISTEALUEET

5.1. OPISTON HANKKEET

LUKU- JA KIRJOITUSTAIDON KOULUTUS

Sipoon opisto tarjosi virallista luku- ja kirjoitustaidon kotoutumiskoulutusta maahanmuuttajille, jotka ovat kotoutumisajan piirissä. Tavoitteena oli vahvistaa suomen kielen taitoa ja kehittää yhteiskuntavalmiuksia. Koulutukseen sisältyi myös kahden viikon

työharjoittelu. Koulutus alkoi 4.9.2023 ja kesti 3.5.2024 asti. Opetusta oli viikoittain 20 tuntia.

OSAAMINEN KÄYTÄNTÖÖN ITÄ-UUDELLAMAALLA

Sipoon opisto sai hankerahoitusta Opetushallitukselta opetussuunnitelman kehittämiseen siten, että jatkossa on mahdollista tunnistaa ja tunnustaa opiskelijan osaaminen. Opintosuoritukset voidaan tallentaa valtakunnalliseen KOSKI-järjestelmään. KOSKI-tietovaranto sisältää valtakunnallisia opintosuoritus- ja tutkintotietoja. Kuluneen lukuvuoden aikana järjestettiin täydennyskoulutusta osaamisperusteisuuteen opiston päätoimiselle henkilöstölle ja kurssikuvausten kuvaamista jatkettiin-osaamisperusteisesti. Hanke toteutetaan yhteistyössä Porvoon kansalaisopiston kanssa. Hanke päättyy kesäkuussa 2024.

JATKUVA OPPIMINEN DIGITALISOITUVASSA YHTEISKUNNASSA (JODY-HANKE)

JODY-hankkeessa (jatkuva oppiminen digitalisoituvassa yhteiskunnassa) olemme olleet yhteistyökumppanina mm. Meri-Pohjolan opistopiirin kanssa. Hankkeen tavoitteena on kehittää digiosaamista sekä opiskelijoiden että opistojen henkilökunnan keskuudessa. Aiheina ovat mm. medialukutaito, tietoturva ja tieto- ja viestintäteknologian jatkuvaan oppimiseen kannustaminen.

ESKOA HANKE

ESKOA-hankkeessa selvitettiin, mitä tarkoittavat ekososiaalinen sivistyskasitys ja kestävä kehitys vapaassa sivistystyössä ja miten em. toimintaa voidaan kehittää tulevaisuudessa. Yhteistyökumppaneina olivat lin kansalaisopisto, Jokihelmen opisto, Jokilatvan opisto, Kianta-Opisto, Kaukametsän opisto, Oulu-opisto, Porvoon kansalaisopisto, Sotkamon kansalaisopisto ja Raahe-opisto. Opistoille tehtiin kestävään elämäntapaan liittyvä esiselvitys. Hanketta toteutettiin työpajatyöskentelyllä, tapahtumilla ja tehtiin yhteinen digitaalinen ideakirja, miten kestävää kehitystä voidaan toteuttaa kansalaisopistoissa. Lisäksi laadittiin yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmapohja.

HOBARI

Sipoon opiston tehtäväksi annettiin koordinoida Suomen harrastamisen mallia lukuvuonna 2023–2024. Sipoossa toteutetaan noin 100 eri harrastusmahdollisuutta koululaisille. Tavoitteena on löytää jokaiselle koululaiselle mukava harrastus. Hankerahoitus tulee Aluehallintovirastolta.

KAIKKIEN OPISTO

OPH:n laatu- ja kehittämisavustuksella panostamme saavutettavuuteen ja selkokielisyyteen sekä opinto-oppaassa että nettisivuilla. Lisäksi viestintää tehostamalla saadaan uusia

asiakasryhmiä mukaan opiston toimintaan. Opiston henkilökunta osallistui palvelumuotoilukoulutukseen hankkeen puitteissa.

AIKUISTEN PERUSTAITOJEN VAHVISTAMINEN SEKÄ KOTOUTUMISAJAN YLITTÄNEIDEN MAAHANMUUTTAJIEN TYÖLLISTYMISEN VAHVISTAMINEN

Hankkeen aikana luodaan malli, jolla voidaan työelämäyhteistyöllä ja perustaitoja vahvistamalla vaikuttaa maahanmuuttajien työllistymiseen ja jatkokoulutukseen hakeutumiseen. Tarkoituksena on vahvistaa osallistujien työelämässä tarvittavaa suomen kieltä, tietoteknistä osaamista ja omien vahvuuksien tunnistamista. Hanke on kaksivuotinen, ja sen toteutusaika on 1.8.2023-31.5.2024. Kurssille ei vielä keväällä ollut riittävästi osallistujia, yritetään käynnistää kurssi syyskuun alussa 2024.

5.2. OPISTON PAINOPISTEALUEET

OPETUSSUUNNITELMAN KEHITTÄMINEN

Opetussuunnitelmatyö on alkanut yhteistyössä Porvoon kansalaisopiston kanssa OPH:n rahoittamassa hankkeessa ja työ jatkui lukuvuoden 2023–2024 aikana. Saatiin opetussuunnitelman yleinen osa valmiiksi ja työ jatkuu vielä ainekohtaisten opetussuunnitelmien parissa. Ainekohtaisiin opetussuunnitelmiin määritellään kurssien sisältö, tavoitteet ja arvioinnin periaatteet osaamisperusteisesti. Opintopistekurssit on laitettu tavoitteineen ja arviointineen ePerusteisiin.

TUNTIOPETTAJIEN AKTIVOINTI OSAKSI TYÖYHTEISÖÄ

Tuntiopettajakokous pidettiin 6.9.2023 verkossa Teamsin välityksellä. Tarjosimme tuntiopettajille edelleen mahdollisuutta osallistua veloitusetta yhteen kohtuuhintaiseen Sipoon opiston järjestämään kurssiin. Järjestimme tuntiopettajille pikkujouluglögitalaisuuden joulukuun alussa, pidimme Sinisellä hallilla ystävänäpäivätapahtuma 14.2. ja järjestimme Lilla Wappen-tapahtuman Nikkilän opistotalolla 29.4. Näissä tapahtumissa tuntiopettajat voivat tutustua toisiinsa, verkostoitua ja vaihtaa kuulumisiaan.

TYÖHYVINVOINTI JA TYÖSSÄJAKSAMINEN

Sipoon opiston toimistohenkilökunta sekä päätoimiset tuntiopettajat osallistuivat kunnassa järjestettyyn työhyvinvointiohjelmaan kiinnostuksen ja mahdollisuuden mukaan. Kerran kuukaudessa opistotalolla on käynyt hieroja, henkilöstö on voinut etukäteen varata hieronta-aikoja ja käydä hierojalle omakustanteisesti. Pidämme säännöllisesti myös omia hyvinvointipäiviä Sipoon kunnan ohjeistuksen mukaisesti. Annamme päätoimiselle

henkilöstölle mahdollisuuden ammatilliseen kehittymiseen. Arvostamme jokaista yksilöä organisaatiossamme ja kannustamme avoimeen kommunikaatioon ja pyrimme edistämään parempaa yhteistyötä yksiköiden välillä.

TOIMISTOHENKILÖSTÖN KEHITTÄMISKOHTEET

OSAAMISPERUSTEISUUS

Opiston henkilökunta osallistui lukuvuoden aikana palvelumuotoilun opintopistekurssille ja sai hyväksytyt merkinnät KOSKI-tietojärjestelmään. Saimme omakohtaista kokemusta, jonka perusteella osaamme neuvoa ja opastaa jatkossa tuntiopettajia sekä opiskelijoita.

VIESTINTÄ

Kehitimme edelleen ja automatisoimme yhteisiä tekstiviesti- ja sähköpostimalleja, joita lähetetään HelleWistä opiskelijoille ja opettajille. On tärkeää käyttää selkeää ilmaisua molemmilla kotimaisilla kielillä. Palvelumuotoilu-kurssilla kehitimme ja teimme parannuksia opiskelijan ilmoittautumispolkuun. Osallistuimme opistona Nikkilän markkinoille, Joulukauden avajaisiin ja Unelmien liikuntapäivään.

6. OPETUSTILAT

Opetusta järjestettiin pääsääntöisesti kunnan koulujen tiloissa. Opistolla on viisi omaa toimipistettä. Nikkilän opistotalossa sijaitsee hallinnon tilat sekä neljä luokkatilaa. Martinkylän opistotalossa Talmassa opetus on painotettu kudontaan, huonekalukunnostukseen ja hyvinvointiin. Talossa on myös koulumuseon käytössä olevaa luokkatilaa. Taideopetus järjestetään Sinisellä hallilla. Tilassa on maalausluokka, keramiikkaluokka ja yleisluokka sekä pimiö. Söderkullassa Opintiellä järjestettiin liikunta- ja hyvinvointikursseja Saimme uuden tilan kudonnan ja käsityöaineiden opetukseen keväällä Opintie 6 B:stä. Toimintaa opistolla oli ympäri kuntaa, yhteensä 22 toimipaikassa.

7. YHTEISTYÖKUMPPANIT

Laki vapaasta sivistystyöstä velvoittaa opistoja yhteistyöhön muiden alueella toimivien tai valtakunnallisten vapaan sivistystyön oppilaitosten, koulutuksen järjestäjien tai korkeakoulujen kanssa (632/1998, 3§). Opisto on tehnyt yhteistyötä jo vuosia Porvoon ja Loviisan opistojen kanssa. Borgå Folkakademi, pääkaupunkiseudun opistot ja Keski-Uudenmaan opistot ovat myös yhteistyökumppaneita. Lisäksi hankkeissa on tehty yhteistyötä Meri-Pohjolan opistopiirin kanssa. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden muut yksiköt ovat olleet meille myös tärkeitä kumppaneita, niin kuin myös muut kunnan toimijat erityisesti

maahanmuuttajapalvelut, aikuissosiaalityö ja työllisyyspalvelut. Lisäksi kotoutumiskoulutuksen osalta TE-palvelut ovat olleet tärkeä yhteistyökumppani.